

A francia erdőadó.

Az erdőbirtokra nehezedő adó igazságtalansága és egyenlőtlensége egy század óta sok jogosult panasz forrása Franciaországban. Abból a 10 millió hektár erdőterületből, mely fölött ma Franciaország rendelkezik, Landes-ban, az „aranyfa” vidékén, amint a tengerifenyőt nevezik a gyanta- és szuroktermelők, egy hektár fizet 5 centime adót, Nievre némely községeiben pedig 20 frankot is, ami magától értetődőleg egyértelmű az egész jóvedelem fölemésztésével. E két véglet közt ingadozik aztán az adóskála, anélkül, hogy a talaj, a vegetáció vagy egyéb gazdasági körülmények különbségei kellő figyelembevételre találnának.

E rendszer eredete az, hogy az 1807 szept. 15-iki törvény, mely az adóalapot megállapította, az akkor kiszámított katasztrális jóvedelmet érinthetlenné jelentette ki további revízióig, ilyen revíziót pedig, bár minden husz évben előírta a törvény, voltaképp fedezet híján sohasem végeztek.

A kataszteri munkálatoknál annakidején az erdőtulajdon képviselve nem volt, az erdőbirtokosok tulnyomó részének tudatlansága és közönye mellett érdekeik nem érvényesülhettek a kataszter elkészítésénél; nem csoda tehát, ha az erdő megadóztatható jóvedelmének kiszámításába sok tévedés csuszott be. Még súlyosbította a sérelmeket a községi és departementális pótagók aránytalan emelése és legutóbb az ugynevezett viczinális adó, úgy hogy mindezek következtében némely departementben a birtokos és különösen a középbirtokos osztálynak csak egy menedéke maradt: eladni birtokát.

Ily előzmények után szavazott meg a kamara 1907 decz. 31-én egy új törvényt, mely kötelességévé tette az adófelügyelőségeknek a földtulajdon és az erdőbirtok újabb fölbecslését, amely odáig jutott ma, hogy a munkálatok már 14.590 községben megkezdődtek s 3747-ben be is fejeztettek. Együttal a francia pénzügyminiszter 1908-ban hivatalosan is megígérte az erdők adóterhének könnyítését.

Meg kell adni, hogy ezuttal az ujrabecslési munkálatok a birtokosok nagyobb érdeklődése mellett folynak. Kézikönyvet bocsátottak rendelkezésükre, melyben kioktatják őket jogaik felől.

Azonban mi haszna? Az adóügyi hatóságok következetesen vonakodnak vita tárgyává tenni a becslőközlegek által megállapított számszerű tételeket az alatt az ürügy alatt, hogy ez véget nem érő huzavonákra vezetne s hogy előreláthatólag mig a tulajdonos a túlmagas becslések ellen kifogásokkal élne, addig a túlalacsonyakat nem bolygatná s így a kompenzáció rendszere nem érvényesülhetne.

Másfelől az erdőbirtok arányosabb képviseltetését sem vitték szigoruan keresztül a kataszteri munkálatoknál, amennyiben igen sok helyen hiányzanak az osztályozó bizottságokból az erdőtulajdonosok, erdőtisztek, fakereskedők stb. De különösen nem tettek eleget a megadóztatható erdőjövedelem kipuhatolásánál előfordulható tévedések kiküszöbölésére vonatkozó kívánalmaknak. Minden erdőmérnök, erdészeti egyesület és szakember, élén az erdészeti és vízügyi főigazgatósággal (Direction generale des eaux et forêts) egyetért az 1807 szept. 15-iki törvénynek megfelelően 1811-ben elrendelt becslési eljárás elítélésében. Maga a pénzügyi kormányzat elismeri, hogy az adó a vágatás jövedelme után jár, ámde a fát csak hosszabb időközökben vágatják, természetes volna tehát, hogy a pénzügyigazgatóság csak ilyenkor hajthatja be az adót, ámde mindig ragaszkodott ahhoz, hogy a periódikus adót évi adóvá változtassa át. Az 1811-iki szabályzat ezt oly módon teszi, hogy a kihasználási idő hozadékát vette alapul s ezt elosztotta magával az idővel, úgy hogy ez uton megkapta az átlagos arithmetikai hozadékot. Ám ez az eljárás szembetűnőleg tökéletlen és fogyatékos, amennyiben az erdőtulajdonos az adóelőlegezések folytán elveszti azokat az időközi kamatokat, amelyeket különben megtakarított volna az évenként fizetett összegek után, a fizetés idejétől a vágás idejéig, amikor tulajdonképen esedékes az erdőadó. A kincstárral szemben való tartozásának igazságos alapja ugyanis nem az átlagos évi hozadék, hanem az az annuitás, amely az erdő növedékének egész ideje alatt évente fizetve reprodukálja a vágatás tőkeértékét a vágatás időpontjában.

Ugyde a francia kormány hallani sem akar az adóalap módosításáról s nincs szándékában az 1811-iki rendszeren változtatni.

Legérdekesebb pedig a dologban az, hogy az állami kezelés

alá vett erdőségekben az erdőtiszteknek, kik egyuttal hivatalból mint adóellenőrző közegek járnak el, nemcsak az elméleti hozadék kiszámítása tétetett kötelességükké, hanem az is, hogy ezekben az erdőkben az erdőtiszteknek jogukban áll az erdőjövödelmet az annuitás alapján kiszámítani, úgy hogy ennél fogva az állami kezelés alá tartozó erdők más kulcs szerint s a magánosok erdői ismét más, kevésbbé előnyös kulcs szerint becsültenek föl.

Mindez pedig rendkívül sulyosbitja a magánerdőtulajdonosok helyzetét, amennyiben azok, daczára a kormány által az adóteher könnyítésére tett ígéreteknek, tényleg ma is tul vannak adóztatva. Már pedig minden francia nemzetgazda sulyt fektet arra, hogy a magántulajdonosok kezén levő 6—7 millió hektár erdőség necsak fentartassék, de lehetőleg még növeltessék, hogy így az ipari fában a közel jövőben mind valószínűbben fenyegető szükséggel számolni lehessen, mert sem az az egy millió hektár kiterjedésű állami erdő, melynek nagyrésze terméketlen hegyoldal, sem pedig az alig két millió hektárnyi községi erdőség nem elég arra, hogy táplálja az ország iparát és kereskedelmét, hanem a magánosok kezén lévő erdőkre hárul a feladat, hogy faállományukat szaporítsák s evégből szükséges, hogy az erdőgazdálkodás megtalálja jutalmát azért a takarékoságért, mely sehol sem oly mellözhetetlen, mint itt, amennyiben minden erdőgazdaság már természeténél fogva hosszulejáratu üzem, mely éppen ezért végtelen türelmet, kitartást és előrelátást igényel.

Különösen áll ez Franciaországra, ahol a kis erdőtulajdon sokkal több, mint hinnők s ahol a kiserdőbirtokosok, kik nagy töke nélkül dolgoznak, joggal kívánhatják, hogy a nemzeti közvagyon érdekében kifejtett áldozatkész működésükért némi prémiumban részesüljenek. Így azonban az 1907 decz. 31-iki törvény hatása éppen ellenkező lesz, mint amit vártak tőle. A magánosok veszélyeztetve látják általa érdekeiket, mert meg vannak győződve, hogyha művelik erdőiket, a földadó aránytalan emelésének teszik ki magukat, aminthogy az adó emelkedését az erdőterület idézte elő, igyekezni fognak annak értékét lenyomni, amennyire lehet.

V. S.

